

Anders Nordentoft

Balcony Stream

Athelas Sinfonietta
Robert Houssart

Anders Nordentoft (b. 1957)

Balcony Stream

Athelas Sinfonietta
Conducted by Robert Houssart

Balcony* (2019) for sinfonietta	19:41
1 I Con forza, molto ritmico, con precisione	6:36
2 II Con precisione, sempre poco a poco più intenso	2:10
3 III Molto ritmico, meccanico	3:19
4 IV Molto ritmico, con forza	7:36
5 Stream* (2017) for sinfonietta	16:01
Entgegen (1985) for chamber ensemble	12:52
6 I Allegro, molto ritmico e ben articolato	7:51
7 II Un poco sostenuto	5:01
	Total 48:34

*World premiere recording

Anders Nordentoft, 2014

Life on Earth

By Andrew Mellor

It has been said that Anders Nordentoft's music offers its listeners 'an outstretched hand.' His works are refreshingly free of dogma and take direct communication as their starting point, whether through clear narrative, sensual lyricism or an almost physical impulse that seizes the attention. The composer once claimed he set out to create music both ordinary and fantastic at the same time, like a normal day of the week.

Nordentoft has been composing since his early teenage years. He is trained as a violinist from the Royal Danish Academy of Music in Copenhagen, where he also studied composition under Ib Nørholm, and later at the Royal Academy of Music in Aarhus under Per Nørgård. Over the course of a four-decade career writing music, Nordentoft has prioritized quality over quantity. From the start, he has exercised extreme discipline with regard to his music's structural coherence while willing it to convey the bigger picture of life on earth.

Balcony (2019)

In the summer of 2020, Nordentoft embarked upon a two-year period as composer-in-residence with Athelas Sinfonietta in Copenhagen. The relationship was officially inaugurated on 26 September that year with the world premiere of *Balcony*, a four-movement work for large ensemble described by the composer as 'a complete, small symphony.'

'I love balconies,' the composer writes in his own programme note, continuing: 'a balcony is a viewpoint from where you can observe, and have overview of the street, the city, the sea, the park and so on. When I compose, I feel like a "passenger" on a fictional balcony, where I can receive and process what comes to me.' The jittery *moto perpetuo* ("perpetual motion") of the forcefully rhythmic first movement is eventually stilled by the gentle breeze of a flute that induces lyrical strings, stalked by a snare drum before angular, elbowy music resumes.

»

When I compose, I feel like a "passenger" on a fictional balcony, where I can receive and process what comes to me.

The second movement has the feeling of a delicate sculpture while the third sets up an archetypal Nordentoft mechanism in which piano and trumpet are locked in tight counterpoint as if under a spell. That spell is beautifully broken as we are apparently taken onto the balcony above, away from the frenetic activity below. Mechanisms return but falter and in the last movement, this still stringent music finds itself increasingly liberated and dissipated.

Stream (2017)

Balcony was conceived as a sequel to *Stream*, written for Athelas three years earlier. It is a tight, rhetoric-free conversation for chamber ensemble whose velocity is determined by its own undercurrents of unease. The composer's programme note alludes to the title's many meanings: 'something streaming, a flow, a stream of water and more...it all fits well with the music's expression,' he explains, continuing: 'the music moves through different landscapes with many changing melodies and textures, extracted from the same musical material – though with exceptions.'

Nordentoft has also referred to the music's 'many mood swings' and to the effect on the score of the light of summer nights. 'All is held together by a sort of musical undercurrent with varied recurrences of musical progressions,' he writes. True enough, the work streams through varied landscapes but with a particular sense of dusk, and not only in the wah-wah trumpet that takes a prominent role. There is plenty of embracing contrapuntal lyricism and improvisatory meditation, before the music arrives in the same genteel, percussion-pattering terrain where it started out.

Entgegen (1985)

Entgegen was written in 1985 to a commission from the Odense Symphony Orchestra. In this piece, the contrasts we experienced in *Stream* (and to which the composer alludes in his German title) appear internalised as a large ensemble thrutches, fights and dances its way through a forest of rhythmic vitality and temperamental changeability. 'If there is a programme,' the composer said of the piece around the time of composition, 'it is a programme shaped by the almost physical sense I had when composing, that the music could reach for something.'

A grooving *ostinato* pins the first movement, a 'very rhythmic' *Allegro*, into place (strong rhythms emerged in Nordentoft's music in the 1980s while this systematic *ostinato* could be a reference the poetic logic of the Aarhus School). First the *ostinato* is shared by a violin and viola and later, by a cello and bass.

At first these devices appear in sync with the music's restless fidgeting, but they prove ultimately unable to tame wild, free impulses that eventually smother it. The second movement's opening gambit appears to invoke the night much like the music of *Balcony*, before the clarinet offers an introduction proper. This coaxes the piano into a *pas de deux* that evolves into a delicate ensemble dance, more balletic and crystalline than the street shuffles of the previous movement. The piano appears to call everyone to order, but the glockenspiel decides when the game is up.

Andrew Mellor is author of The Northern Silence – Journeys in Nordic Music and Culture (Yale University Press).

Robert Houssart

Athelas Sinfonietta is one of Denmark's leading contemporary music ensembles. They perform in concerts and opera productions, festivals and on international tours. Since its establishment in 1990, Athelas Sinfonietta has presented over 700 works, many of which were first performances. The ensemble has collaborated with notable soloists, conductors and composers, including Steve Reich, Per Nørgård, Heiner Goebbels, Poul Ruders, Arvo Pärt, David Lang, Christian Lindberg, Britta Byström, Thomas Adès, Barbara Hannigan, Paul Hillier, George Benjamin, Philippe Leroux and Pierre-André Valade.

Athelas Sinfonietta places a strong emphasis on international collaboration, with recent appearances in countries such as England, Monaco, the United States, and France.

For Dacapo Records, Athelas Sinfonietta appears on a great number of albums featuring music by composers such as Britta Byström, Niels Rosing-Schow, Karl Aage Rasmussen, Pelle Gudmundsen-Holmgreen, Ole Buck, Rune Glerup, Per Nørgård, Vagn Holmboe and Karsten Fundal. The sinfonietta is the ensemble-in-residence each year at KLANG – Copenhagen Avantgarde Music Festival.

Robert Houssart has brought the improvisatory flexibility of his training to opera and new music. He serves as Resident Conductor at the Royal Danish Opera in Copenhagen, where he conducted the world premiere of Hans Abrahamsen's *The Snow Queen*, and enjoys a close relationship with the Danish new music ensemble Athelas Sinfonietta.

Houssart made his debut with the Australian premiere of Ligeti's *Le Grand Macabre* at the Adelaide Festival, and early in his career worked at La Monnaie in Brussels, English National Opera in London, Opera North in Leeds and the Opéra-Comique in Paris, as well as the Theater an der Wien in Vienna.

Since 2014 Houssart has worked with Royal Danish Opera and Royal Danish Ballet and has conducted more

than 140 performances there, including new operas such as Louise Alenius's *Manualen*, Thomas Adès's *The Exterminating Angel* and *Powder Her Face*, and David Bruce's *Nothing*.

Alongside new music, Houssart's repertoire is wide-ranging. He has conducted Tchaikovsky with the Staatskapelle Dresden, Bernstein with the Hallé Orchestra, Puccini with Opera North, Strauss at Luzerner Theater, and Kurt Weill at Opéra national de Montpellier; as well as conducting several Baroque music projects for the Yorke Trust, including stagings of Handel's *Theodora* and Rameau's *Castor et Pollux*.

In the coming seasons he returns to Semperoper Dresden, Luzerner Theater, Opéra national du Rhin and Copenhagen Opera Festival, among others.

Houssart was born in 1979 in Haarlem, Netherlands, and raised in England, graduating from St John's College, Cambridge, and the Royal Northern College of Music. As an organist, he appeared as a soloist all over Europe, making several recordings and winning major prizes for improvisation. He is active as a chamber musician at the piano and pursues an interest in jazz.

Livet på jorden

Af Andrew Mellor

Om Anders Nordentofts musik er blevet sagt, at den tilbyder lytteren ”en fremstrakt hånd”. Hans værker er forfriskende udogmatiske og tager udgangspunkt i at kommunikere direkte, hvad enten det er igennem klare fortællinger, sanselig poesi eller et nærmest fysisk anslag, at opmærksomheden bliver vakt. Selv har komponisten engang udtalt, at det er hans ambition at skabe musik, der på samme tid er almindelig og fantastisk, nøjagtig ligesom hverdagen er det.

Anders Nordentoft har komponeret siden de tidlige teenageår. Han er uddannet violinist fra Det Kongelige Danske Musikkonservatorium i København, hvor han også studerede komposition hos Ib Nørholm og senere ved Det Jyske Musikkonservatorium i Aarhus hos Per Nørgård. Gennem sin 40 år lange komponistkarriere har han overvejende vægtet kvalitet højere end kvantitet. Lige fra første færd har hans musik være kendetegnet af en ekstremt disciplineret indre sammenhæng, når det gælder om at formidle livet på jorden.

Balcony (2019)

I sommeren 2020 indledte Nordentoft et toårigt forløb som huskomponist hos Athelas Sinfonietta. Samarbejdet blev officielt indviet i 26. september samme år med uropførelsen af *Balcony*, et værk i fire satser for stort ensemble, der af komponisten bliver beskrevet som en ”fuldbåren, lille symfoni”.

”Jeg er vild med balkoner,” skriver komponisten i sin programnote og fortsætter: ”En balkon er et udkigspunkt, hvorfra man kan observere og skaffe sig overblik over gaden, byen, havet, parken og så videre. Når jeg komponerer, føler jeg mig som ’passager’ på en fiktiv balkon med mulighed for at absorbere og bearbejde det, der møder mig.” Det nervøse *moto perpetuo* (’evig bevægelse’) i den rytmisk aggressive første sats bliver standset af en fløjtes blide brise som forvarsel om lyriske strygere, der igen bliver hjemsøgt af en lille tromme, inden en

»

Når jeg komponerer, føler jeg mig som ’passager’ på en fiktiv balkon med mulighed for at absorbere og bearbejde det, der møder mig.

kantet og selvhævdende musik sætter sig igennem.

Den anden sats fremstår som en sart skulptur, mens den tredje betjener sig af en arketypisk Nordentoft-teknik, hvor klaver og trompet nærmest fortryllede er koblet sammen i tæt kontrapunkt. Fortryllesen hæves på smukkeste vis, da vi tilsyneladende bliver ført op på balkonen ovenover, væk fra den frenetiske aktivitet. Teknikkerne vender tilbage, men uden succes, og i sidste sats udvikler den fortsat stringente musik sig stadig mere frigjort og løsrevet.

Stream (2017)

Balcony blev udviklet som en fortsættelse af *Stream*, komponeret til Athelas Sinfonietta tre år forinden. Det er en stram samtale uden omsvøb for kammerensemble, hvis energi bestemmes af dens urolige understrømme. I sin programnote henviser komponisten til titlens mange mulige betydninger: ”noget strømmende, en flydende bevægelse, strømmende vand og så videre ... det passer alt sammen godt til musikkens udtryk”, forklarer han og fortsætter: ”Musikken bevæger sig gennem forskellige landskaber med mange foranderlige melodier og lag, der – omend med enkelte undtagelser – er udledt af det samme musikalske materiale.”

Nordentoft har også henvist til musikkens ”mange stemningsskift” og inspirationen fra lyset i sommernatten. ”Det hele holdes sammen af en slags musikalsk understrøm, hvor musikalske forløb vender varieret tilbage,” skriver han. Ganske rigtigt flyder værket gennem forskellige landskaber, men gør det med en særegen tusmørkefølelse og ikke kun i den wah-wah-trompet,

der spiller en fremtrædende rolle. Det skorter ikke på poetisk kontrapunktik og improvisatorisk eftertænkning, før musikken når frem til det samme fintmærkende, slagtøjsprykkede terræn, hvor den begyndte.

Entgegen (1985)

Entgegen fra 1985 er et bestillingsværk til Odense Symfoniorkester. I dette stykke lader de kontraster, vi oplevede i *Stream* (og som komponisten hentyder til i den tyske værktitel), til at være blevet inderliggjort, mens en stor besætning kaster, kæmper og danser sig gennem en skov af rytmisk vitalitet og temperamentsmæssig foranderlighed. "Hvis der er noget program," sagde komponisten om stykket i forbindelse med dets tilblivelse, "er det et program, som er påvirket af min næsten fysiske oplevelse under kompositionen af, at musikken kunne række ud efter noget."

Et markant ostinat (et gentaget motiv) holder første sats, en "meget rytmisk" *allegro*, på plads (i løbet af 1980'erne begyndte markante rytmer at gøre sig gældende i Nordtøfts musik, mens lige dette konsekvente ostinat også kunne være en hentydning til Aarhus-skolens lyriske logik). Ostinatet bliver først delt mellem violin og bratsch og senere også mellem cello og bas.

Disse virkemidler synes først at være på bølgelængde med musikkens rastløse nervøsitet, men viser sig efterhånden ude af stand til at tæmme de vilde, frie impulser, der til sidst omslutter den. Åbningen på anden sats synes at fremmane natten meget på samme måde som musikken i *Balcony*, før klarinetten sætter ind med en regulær indledning. Den lokker så igen klaveret med i en *pas de deux* (fr. 'trin for to'), som udvikler sig til en sart ensembledans, der er mere balletagtig og krystallinsk end gadelarmen i den foregående sats. Klaveret synes at kalde til orden, men det er klokkespillet, der bestemmer, hvornår legen er slut.

Andrew Mellor er forfatter til The Northern Silence – Journeys in Nordic Music and Culture (Yale University Press).

Athelas Sinfonietta regnes blandt de førende danske ensembler inden for ny kompositionsmusik. Ensemblet optræder til koncerter, ved operaforestillinger, på festivaler og internationale turnéer. Siden grundlæggelsen i 1990 har Athelas Sinfonietta opført omkring 700 værker, en stor del deraf som uropførelser, og har samarbejdet med fremtrædende solister, dirigenter og komponister, blandt andre Steve Reich, Per Nørgård, Heiner Goebbels, Poul Ruders, Arvo Pärt, David Lang, Christian Lindberg, Britta Byström, Thomas Adès, Barbara Hannigan, Paul Hillier, George Benjamin, Philippe Leroux og Pierre-André Valade.

Athelas Sinfonietta lægger vægt på internationalt samarbejde og har i de senere år optrådt i lande som England, Monaco, USA og Frankrig. Ensemblet har indspillet en lang række album for Dacapo Records med musik af komponister som Britta Byström, Niels Rosing-Schow, Karl Aage Rasmussen, Pelle Gudmundsen-Holmgreen, Ole Buck, Rune Glerup, Per Nørgård, Vagn Holmboe og Karsten Fundal. Athelas Sinfonietta er hvert år ensemblein-residence ved KLANG – Copenhagen Avantgarde Music Festival.

Robert Houssart har bragt den improvisatoriske fleksibilitet fra sin uddannelse ind i opera og ny musik. Han er assisterende dirigent ved Det Kongelige Teater, hvor han blandt andet har dirigeret verdenspremierer på Hans Abrahamsens *Snedronningen*. Houssart har også et tæt samarbejde med Athelas Sinfonietta.

Han debuterede som dirigent med den australske premiere på Ligetis *Le Grand Macabre* på Adelaide-festivalen, og tidligt i sin karriere virkede han på La Monnaie-operaen i Bruxelles, English National Opera i London, det engelske operakompagni Opera North i Leeds og Opéra-Comique i Paris samt Theater an der Wien.

Siden 2014 har han været tilknyttet Det Kongelige Teater, hvor han har dirigeret over 140 forestillinger, heriblandt nye operaer som Louise Alenius' *Manualen*, Thomas Adès' *The Exterminating Angel* og *Powder Her Face* samt David Bruces *Intet (Nothing)*.

Robert Houssart er en alsidig dirigent. Han har dirigeret Tjajkovskij med Staatskapelle Dresden, Bernstein med Hallé Orkestret, Puccini på Opera North, Strauss på Luzerner Theater og Kurt Weill på Opéra national de Montpellier. Han har desuden ledet flere barokmusikprojekter for Yorke Trust, herunder opførelser af Händels *Theodora* og Rameaus *Castor et Pollux*.

I de kommende sæsoner vender han tilbage til Semperoper Dresden, Luzerner Theater, Opéra national du Rhin og Copenhagen Opera Festival, blandt andre.

Robert Houssart blev født i 1979 i Haarlem, Holland, og voksede op i England, hvor han blev uddannet fra St. John's College, Cambridge, og Royal Northern College of Music. Som organist har han optrådt som solist over hele Europa, indspillet flere album og vundet vigtige priser for sine improvisatoriske evner. Derudover udfolder han sig i kammermusik som pianist og forfølger sin interesse for jazz.

Recorded at KoncertKirken, Copenhagen (*Entgegen*),
on 23 April 2021 and at The Royal Danish Opera,
Copenhagen, on 20–23 April 2021

Recording producer: Torsten Jessen
Engineers: Torsten Jessen (*Entgegen*) and Knud
Esmarch (*Balcony, Stream*)
Editing, mixing and mastering: Torsten Jessen

© & © 2023 Dacapo Records, Copenhagen

Life on Earth, by Andrew Mellor, translated from the
English by Jakob Levinsen
Proofreaders: Jens Fink-Jensen, Hayden Jones
Photo p. 3 © Lars Skaaning; p. 6 © Klara Bech

Publisher: Edition Wilhelm Hansen,
www.wisemusicclassical.com

With support from Koda Kultur

Dacapo Records is supported by
the Danish Arts Foundation

8.226671 www.dacapo-records.dk

DANMARKS NATIONALE
MUSIKANTOLOGI

Dacapo Records, Denmark's national record label, was founded in 1989 with the purpose of releasing the best of Danish music past and present. The majority of our recordings are world premieres, and we are dedicated to producing music of the highest international standards.

Athelas Sinfonietta
on this recording:

Anne Ngoc Søe, violin
Idinna Alsbirk Lützhøft, violin
Mina Luka Fred, viola
Adam Stadnicki, cello
Meherban Gilett, bass
Hélène Navasse, flute
Anna Klett, clarinet
Elizabeth Gibbs, oboe
Signe Haugland, bassoon
Thorbjørn Gram, horn
Laszlo Molnar, trumpet
Andras Olsen, trombone
Rikke Sandbjerg, piano
Mathias Reumert, percussion